

I 1677.

Inkom till Postinspektionen
I Östra DISTRIKTET
den 23 JUL 1909
D. Nr. 5279

Kongl. Generalpoststyrelsen.
Inkom den 22 JUL 1909

Till

Kongl. Generalpoststyrelsen

Stockholm
✓ Remittens utredning och yttrande af
postinspektionen i Östra distriktet. 1/16 remiss 8/2 09
Som svar
På befallning
Erik G. Lindgren

Sedan det kommit till vår kännedom, att af arbetareorganisa-
tionen i Ö:a Sönnarslöv utsedda delegerade till Kongl. Generalpost-
styrelsen inlämnat ansökan om poststations inrättande i Ö:a Sönnars-
löv, få vi härigenom, med biträdande af deras ansökan i öfrigt,
vördsamt hos Kongl. Generalpoststyrelsen hemställa, att en sådan
poststation måtte inrättas här på orten med benämning "Maltesholm".
Afståndet mellan Ö:a Sönnarslöv och Maltesholms Cementaktiebolags
kontor är ca: a ½ kilometer, hvarför arbetarne ej på något sätt behöf-
va blifva lidande härpå. I öfrigt bedja vi få upplysa om följande:

Frimärksomsättningen vid enbart Maltesholms Cementaktiebolag
uppgick förlidet år till kronor 1290:-- , men torde denna siffra i
år och framdeles betydligt komma att öfverskridas, enär Bolagets
utveckling och omsättning är i ständigt stigande. Postkontoret
skulle kunna inrättas hos någon af handlandena i Ö:a Sönnarslöv
eller event. å Maltesholms Cementaktiebolags kontor. Byggnadsverk-
samheten här på orten är raskt framåtgående och Cementbolaget låter
dessutom hvarje år bygga och inreda bostäder för sina arbetare,
af hvilka äfven en del låtit uppföra egna bostäder på fri grund.
Arbetarnes antal vid Cementbolaget utgjorde förlidet år i genom-
snitt 250 personer.

Maltesholm, Tollarp den 19 Juli 1909
Maltesholms Cementaktiebolag.

Magnus Nilsson
Handlande Samarb.
H. S. S. S.
Handlande Samarb.

M. Johansson
Handlande Samarb.
Handlande Samarb.

Erik Lindgren

Något om Posten i Gärds härad

Innehåll

	sid
Kronobrevbärings- reformen	3
Gärds Sönnarslöv	7
Åsphult	11
Träne	14
Tings Nöbbelöv	17
Djurröd	23
Östra Vram	25
Östra Sönnarslöv	27

Copyright Erik Lindgren

Förord

Gärds härad i Skåne omfattar socknama Maglehem, Hörröd, Huaröd, Degeberga, Vittskövle, Östra Sönnarslöv, Everöd, Lyngsjö, Östra Vram, Västra Vram, Linderöd, Åspult, Djurröd, Träne, Skepparslöv, Vä och Köpinge.

De flesta fasta postanstalter i dessa socknar har berörts i tidigare utgåvor av posthistoriska skrifter. Av olika skäl har jag i allmänhet inte för Skåne tillämpat principen att berätta posthistoria *häradsvis*. Därför har i olika sammanhang resultatet blivit att vissa "vakuum" uppkommit i min strävan att åtminstone i någon form täcka hela landskapet med uppgifter om den posthistoriska utvecklingen under någon del av den sekellånga expansionsperioden med början omkring 1870.

Så länge krafterna räcker till och under förutsättning att jag får tillgång till erforderligt grundmaterial är det min avsikt att eliminera sådana vakuum så att jag åtminstone lämnar någon uppgift om de hittills saknade postanstalterna. Sådana uppgifter kan t ex avse tidsperioden för postanstaltens existens, föreståndarnas namn eller tidtabell för postgången dit.

Då så är möjligt genom tillgängliga avskrifter eller kopior lämnar jag också uppgift om diarienummer eller andra anteckningar om var information om berörda postanstalter kan hämtas.

Av sammanställningen på nästa sida framgår i vilka tidigare utgivna posthistoriska skrifter vissa uppgifter kan hämtas om posten i Gärd härads socknar.

För läsarnas synpunkter på detta häfte är jag tacksam. Växjö i maj 2000.

Erik Lindgren
Blåbärsvägen 4
352 45 VÄXJÖ

Sockennamn	Postanstalt	berörd i skrift nr
Maglehem	Maglehem	39
	Olseröd	39
Hörröd	Hörröd	86
Huaröd	Huaröd	86
Degeberga	Degeberga	39
Vittskövle	Vittskövle	39
	Vittskövleby	39
Everöd	Everöd	39
	Gärds Lyngby	86
Lyngsjö	Lyngsjö	86
	Hommentorp	86
Linderöd	Linderöd	38
	Linneröd	38
	Liarum	38
	Ärröd	38
Skepparslöv	Skepparslöv	38
Vä	Vä	86
Köpinge	Gärds Köpinge	39
	Gringelstad	39
Västra Vram	Tollarp	38
	Västra Vram	38, 86
	Slätaröd	38
	Skjettilljunga	38
Äsphult	Rickarum	38
Träne	Ovesholm	38

Kronobrevbäringsreformen

I flera etapper genomfördes 1873 års riksdagsbeslut om att postverket skulle överta ansvaret för kronobrevbärningen. Olika skäl medförde att detta inte kunde genomföras överallt från 1874 års ingång, som torde ha varit den ursprungliga avsikten. Inom Gärds härad kunde detta ske med maj månads ingång 1875.

I ett brev till länsstyrelsen i Kristianstad, daterat den 30 oktober 1873, meddelades att poststyrelsen i huvudsaklig överensstämmelse med länsstyrelsens förslag hade fattat beslut i fråga om kronobrevbärningens övertagande av postverket. Brevet omfattar hela 23 sidor i registraturet för utgående skrivelser och preciserar omorganisationen härad för härad men inte datum för dess genomförande. I detta avseende skrev poststyrelsen bl a följande:

"Hur önskligt och nödigt det än är att dessa postgångar, likasom även poststationerna i samma härad, kunna öppnas vid nästkommande januari månads början, kan dock det fall möjligen inträffa, att alla de åtaganden, som av denna skrivelse föranledes, icke hinna vidtagas, samt resultatet därav Styrelsen delgivas så tidigt, att denna angelägenhet kan härstädes under december månad, då även andra likartade postregleringar till behandling sammanträffa, bliva behörigen genomförda. För sådan händelse anser sig Styrelsen böra anhålla att med uppsägning av brevberingskontrakterna må anstå intill dess att Styrelsen, efter inhändigande av Kungl. Majt:s Befallningshavandes svar i ämnet, därom hos Kungl. Majt:s Befallningshavande göra anhållan".

För den som inte är van vi kurialstilen kan jag kort nämna att den sist citerade meningens betydelse betyder att länsstyrelsen efter begäran av dess underlydande kunde hemställa hos poststyrelsen om senareläggning av vissa delar av omorganisationsförslaget. För Gärds härad omfattade det bl a

att utmed den befintliga postlinjen mellan Äsperöd och Kristianstad skulle anläggas poststationer vid Fågeltofta, Eljaröds och Maglehems kyrkor, vid Degeberga gästgivaregård och i Everöds, Lyngsjö och Vä kyrkobyar,

att en ny postlinje med två turer i veckan skulle inrättas mellan Vä kyrka och Djurröds kyrka med poststation så väl vid denna som vid mellanliggande Skepparslövs och Träne kyrkor, "därvid dock hemställas om ej Skepparslövs poststation, med avseende på dess närhet till Vä, möjligen kan undvaras".

Vidare omfattade förslaget

gångposter med två turer i veckan mellan Lyngsjö kyrkoby och Äsphults kyrka med poststationer i Äsphult och vid de mellanliggande kyrkorna i Östra Vram, Västra Vram och Linneryd "hemställande dock Styrelsen, om ej Westra Wrams station möjligen skulle kunna undvaras då sådan i Östra Vram inrättas",

mellan Everöds kyrkoby och Huaröds kyrka med poststation vid denna och Sönnarslövs mellanliggande kyrka samt mellan Degeberga gästgivaregård och Hörröds kyrka med poststation i Hörröd.

Övriga postlinjer och poststationer som omfattas av denna del i förslaget, låg inom det söder om Gärds härad befintliga Albo härad, varför jag lämnar dem därhän i detta sammanhang.

Som nämnt på föregående sida, skulle det visa sig att denna del av omorganisationen av olika skäl måste skjutas upp mera än ett år. Födelsedag för de nya poststationerna inom Gärds härad blev sålunda den 1 maj 1875. De flesta har i något sammanhang berörts i tidigare posthistoriska skrifter, medan några uppgifter om fyra av dem samt tre senare tillkomna återfinns i det följande. Sparsamhetsdirektiv medförde att ett mindre antal poststationer runt om i landet drogs in med början redan år 1876 och ett större antal på grund av lantbrevbäringens införande från 1878 års ingång och senare.

Ett annat ärende som påverkade poststationsnätet inom Gärds härads var tillkomsten av Gärds härads järnväg. Beslut i detta ärende återfinns i poststyrelsens brev till postkontoret i Kristianstad den 2 och 19 december 1881. Beslutet medförde bl a indragning av lantpoststationerna Träne, Västra Vram, Everöd och Vittskövle men tillkomsten av järnvägspoststationer i Skepparslöv, Ovesholm, Tollarp, Everöd och Vittskövle. I det sammanhanget hade även poststationen Tings Nöbbelöv föreslagits till indragning, men den fick bibehållas tills vidare. Järnvägsanläggningen medförde också indragning av postföringen på landsvägslinjen Kristianstad - Degeberga - Äsperöd och att postföringen mellan Vä och Äsphult via Träne ändrades att utgå från Ovesholm.

Förslagets realiserande från den 1 maj 1875 redovisades av poststyrelsen i ett brev till länsstyrelsen i Kristianstad, som daterades beslutsdagen den 9 mars men expedierades den 1 april. I detta berörde poststyrelsen åter den till synes besvärande frågan om att det inte gick att i tiden samordna omorganisationen. Denna gången hade man sålunda kunnat vinna på att i tiden samordna omorganisationen med ett par härader i grannlänet.

Sålunda skrev poststyrelsen bl a följande den 9 mars 1875:

"Ehuru det synes hava varit önskligt, att regleringen av postförbindelserna inom Gärds och Albo härad hade skett samtidigt med den som ännu återstår för de två angränsande häraden Frosta och Färs i Malmöhus län, varigenom till förmån för postutväxlingen sambandet mellan de nya postlinjerna inom dessa områden borde från början kunnat på ändamålsenligaste sätt hava tillgodosetts, har likväl, enär för sistnämnda häraden regleringsförslag icke ännu avgivits, Kungl. Poststyrelsen ansett icke vidare böra uppskjuta frågan om ordnandet av postföringen inom ifrågavarande häraden av Kristianstads län; och får, under åberopande av sitt telegram denna dag, med anhållan att genom Kungl. Befallningshavandens åtgärd nu gällande kontrakt rörande brevbäringen inom Gärds och Albo härader måtte uppsägas till uppgörande med instundande april månads utgång, Kungl. Poststyrelsen vid handen giva, att Styrelsen nu förordnat, att från och med därpå följande maj månads början postföring två gånger i veckan, fram och åter skall underhållas å ovan omförmälda linjer".

Förutom en uppräknig av de nya postlinjerna så som gjorts i det tidigare delvis citerade brevet av den 30 oktober 1873, innehöll brevet också namnen på entreprenörerna för denna postbefordran ävensom namnen på de utsedda föreståndarna för samtliga nya poststationer från den 1 maj och deras årsarvoden. Utdrag ur dessa uppgifter lämnas under respektive poststationsavsnitt i detta häfte. Jag har valt att återge poststationerna i kronologisk ordning efter tillkomsten och för de nya från den 1 maj 1875 sinsemellan i bokstavsordning.

Omorganisationen blev dyrbar för postverket. Redan i september 1875 började man undersöka vilka möjligheter till besparing som fanns och i en framställning till regeringen ett år senare sökte poststyrelsen sanktion för att pröva "vilka stationer, som i anseende till synnerligen obetydlig rörelse, böra indragas". Därmed togs det första steget till lantbrevbäring, en nyhet som introducerades 1878. Innan man kom så långt hade några av de minsta poststationerna hunnit bli indragna. Ersättningen blev då lösväskor som utväxlades med närmast belägna poststation. Till de nytillkomna poststationer, som "drabbades" på detta sätt, hörde den i Gärds Sönnarslöv.

för år 1875

från

Poststationen i *Gärds Sönnarslöv*,f. n. lyder under *Kristianstads* post kontor.

1875-05-01--1877-03-31

Gärds Sönnarslöv

I poststyrelsens på sid 5 delvis återgivna brev av den 9 mars 1875 finner jag bland annat att kontrakt hade upprättats med handlanden Christian Wiberg i Gärds Sönnarslöv om ansvar för en poststation där från den 1 maj 1875 med 100 kr i årsarvode. Posten befördades dit onsdagar och lördagar på en nyinrättad linje med gående bud från Everöd till Huaröd, vilken passerade Gärds Sönnarslövs poststation på ett avstånd av 0,4 mil från Everöd enligt nedan återgivna tidtabell. Nils Lindström i Huaröd fick kontraktet om denna postföring.

						Efveröd—Huaröd.					
						(Gångpost.)					
						(Från den 1 maj 1875).					
O. L.	—	12	midd.	0,4	Elveröd	O. L.	10½	—	f. m.		
O. L.	12½	1	e. m.	0,6	Gärdsönnarslövs poststation	O. L.	9½	9½	f. m.		
O. L.	2½	—	e. m.	1	Huaröds poststation	O. L.	—	8	f. m.		

Det stod klart tidigt att man inte kunnat tillräckligt noga beräkna behovet av poststationer i anslutning till kronobrevbäringsreformen. Vissa hade kommit till "i överkant", något som poststyrelsen försökte rätta till genom att i september 1875 begära viss statistik från postmästarna över omsättningen vid deras underlydande poststationer.

Samma procedur upprepades följande år för vissa områden. Poststyrelsen fick efter en förfrågan den 14 november 1876 uppgift från postkontoret i Kristianstad, att poststationen i Gärds Sönnarslöv hade sålt frimärken för 72 kr under årets tre första kvartal och poststationen i Huaröd för 158 kr under samma period. Därmed låg poststationsföreståndare Wiberg illa till och efter länsstyrelsens godkännande beslöt poststyrelsen att dra in dennes poststation.

Postmästaren i Kristianstad anmodades säga upp Wiberg med iakttagande av tre månaders varsel (diarienummer Tfk 1876 :7060). Wibergs bevittnade godkännande om detta återges på nästa sida i förminskad reproduktion.

Indragning av poststationen Gärds Sönnarslöv och av motsvarande skäl 19 andra poststationer kungjordes i poststyrelsens cirkulär den 26 februari 1877, reproducerat på sid 9.

ertecknad poststationsföreståndare är född *den 14. Sept. tembur år 1825,*

antogs till e. o. tjänsteman vid Postverket

och förordnades till nu innehafvande befattning *den 1te Maji detta år,*

är härförutan *Handlande,*

och har förut, enligt förordnande den varit poststations-

föreståndare i under år.

Sönnarslöv den *5 Juni* januari 1875.

Christian Wiberg

(Blankett nr 92.)

tryckt i november 1872.

Detta är en förminskad reproduktion av ett blad ur samlingen av personaluppgifter i poststyrelsens centralarkiv, numera förvarat i Riksarkivet. Poststationsföreståndare Wiberg har gjort ett avtryck av datumstämpelein under sin namnteckning, något som är mera sällan förekommande i personaluppgifterna.

KONGL. GENERALPOSTSTYRELSENS
1877. CIRKULÄR. N^R VI.

15.

Kungörelse,

rörande åtskilliga förändringar med postanstalterna.

Den 1 juli innevarande år kommer den inom Jemtlands län i *Wemda-
len* belägna postexpedition att förflyttas till Wiken och att derefter benäm-
nas *Hedeviken*.

Den 31 nästinstundande mars kommer nuvarande postexpeditionen i *Sig-
tuna* inom Stockholms län att till poststation förändras.

I öfrigt varda under innevarande år poststationer öppnade å nedan an-
gifne ställen, nämligen:

- i Westernorrlands län vid *Wiskan*, den 1 april;
- i Skaraborgs län vid *Skultorps* jernvägsstation & *Westra Stambanan*,
den 1 april, samt vid *Wersås*, den 1 juli;
- i Jönköpings län vid jernvägsstationerna *Bankeryd* & *Södra Stambanan*
och *Hjeltevad* & *Nässjö—Oskarshamnsbanan*, den 1 april, samt
i Kristianstads län vid *Fjelkestad*, den 1 juli.

Deremot komma följande, nu i verksamhet varande poststationer att
indragas, nämligen:

- inom Jemtlands län *Linsell*, den 30 juni;
 - inom Westernorrlands län *Attmar*, den 30 juni;
 - inom Wermlands län *Rådom*, den 31 mars;
 - inom Westmanlands län *Haraker*, den 31 mars;
 - inom Upsala län *Litslena*, den 31 mars;
 - inom Stockholms län *Wallentuna*, den 31 mars;
 - inom Södermanlands län *Magla* och *Öja*, den 31 mars, samt *Dillnäs* och
Stensjö, den 30 juni;
 - inom Skaraborgs län *Sjogersta*, den 31 mars, och *Warola*, den 30 juni;
 - inom Kalmar län *Kraflösa* och *Norra Möckleby*, den 31 mars;
 - inom Hallands län *Gressela*, den 31 mars;
 - inom Blekinge län *Backaryd*, den 30 juni;
 - inom Kristianstads län *Gårds Sönnarslöf*, den 31 mars, och *Torsebro*,
den 30 juni, samt
 - inom Malmöhus län *Billesholm* och *Wemmenhögs Åby*, den 31 mars.
- Stockholm, af Kongl. Generalpoststyrelsen, den 26 februari 1877.

WILHELM ROOS.

Axel Husberg.

*Till poststationsföreståndaren
Herrn C. Wikberg
Går Sönnarslöf.*

*Det emellan Er och Kongl. General-
poststyrelsen under den 9 Mars
1876 upprättade kontraktet, som
bestod af poststationsföreståndarens
ansvarighet vid poststationerna i
Går Sönnarslöf uppräges härmed
att upphöra med nästinstundande
mars månads utgång. Postkontoret
i Kristianstad den 11 December 1876.*

På Kongl. Generalpoststyrelsens befallning.

Personen

*Äf föreståndarens upprägnings handling
denna dag utskrift del, erkännas
Går Sönnarslöf den 4 December 1876.*

C. Wikberg

Egentliga ansvariga uttrycke:

H. Larsson

C. Wikberg

Det var inte bara den låga omsättningen i Gälds Sönnarslöv som försakade poststationens snabba indragning. Till beslutet bidrog starkt det faktum att en poststation hade öppnats i Everöd med juli månads ingång 1877 på knappt en halv mils avstånd. I den på sid 7 återgivna tidtabellen för postföringen är orten Everöd angiven med mindre stil. Detta system tillämpades på den tiden för orter, där det inte fanns någon poststation.

Postföringen till Huaröd blev senare omlagd på så sätt att den utgick från Hörby och nådde Huaröd via Östra Espinge och Svensköps poststationer i Frosta härad.

Inte oväntat väckte indragningen av poststationen i Gälds Sönnarslöv protester. Kommunalstämman skrev den 14 juni 1877 till poststyrelsen med anhållan "att utverka tillstånd och åliggande för postföraren emellan Everöd och Huaröd att mottaga och avlämna brev och tidningar till Sönnarslöv i Gälds Sönnarslövs skolhus, beläget 100 fot från landsvägen emellan Everöd och Huaröd".

Sedan postmästaren i Kristianstad på poststyrelsens förfrågan ställt sig positiv till kommunalstämmans önskemål medgav poststyrelsen denna förmån i ett beslut den 16 juli 1877. Ett par år senare fick denna "förmån" behållas i förstärkt form genom lantbrevbäring.

Socknen skulle efter ett kvarts sekel åter få en poststation, och det med en föreståndare med samma efternamn. Där om berättas i avsnittet Östra Sönnarslöv på sid 27.

Detta utdrag ur 1875 års post- och järnvägskarta efter tillkomsten av poststationen i Everöd återger bl a en postlinje mellan Everöd och Hörby via Gälds Sönnarslöv, Huaröd, Svensköp och Östra Espinge. Två år senare hade förhållandena ändrats väsentligt, dels på grund av 1875 års besparingsförslag med indragning av bl a poststationen i Gälds Sönnarslöv och genom lantbrevbäringens införande och indragning av åtskilliga andra poststationer.

1875-05-01--1961-05-27

Äsphult

Av kartklippet på vidstående sida finner man namnet Äsphult utmed en ringpostföringslinje från Vä till Lyngsjö via Skepparslöv, Träne, Djurröd, Äsphult, Linneröd, Västra Vram och Östra Vram. Delsträckan mellan Vä och Äsphult föreslogs av länsstyrelsen och togs med i poststyrelsens beslut, som meddelades länsstyrelsen i ett brev daterat den 9 mars 1875.

Till denna sträcka anlätades flera entreprenörer vid starten med maj månads ingång 1875, nämligen Nils Frantz mellan Vä och Skepparslöv i nämnd riktning, Per Holst i omvänd riktning samt från Vä till Träne, Sam Johnsson från Träne till Djurröd, Jöns Lundgren från Djurröd till Träne, Måns Nilsson från Djurröd till Äsphult och Nils Krans från Äsphult till Djurröd. Under de närmast följande åren blev postföringen förändrad i flera avseenden, något som jag lämnar därhän i detta sammanhang.

Däremot bör jag här inte förbigå det faktum som observeras av den noggranne iakttagaren av kartklippet. Från Äsphult finns ju också en förbindelse via Höglinge till Sösdala vid södra stambanan. Tidtabellen för denna postföring återges nedan.

		Sösdala—Höglinge—Äsphult.					
		(Gångpost.)					
		(Från den 25 maj 1875).					
T. F.	—	10,30	f. m.	0,5	Sösdala poststation	O. L.	9,0 — f. m.
T. F.	11,30	12,0	midd.	0,9	Höglinge poststation	O. L.	7,0 8,0 f. m.
T. F.	2,0	—	e. m.	1,4	Äsphults poststation	O. L.	— 5,0 f. m.

Detta tillskott i förening med postlinjen sydväst ut från Äsphult över länsgränsen till Fulltofta via Södra Rörum medförde merarbete för poststationsföreståndaren i Äsphult och föranledde honom att skriva till poststyrelsen den 18 januari 1876.

Detta var kanton Olof Nilsson N Löfdahl, som vid starten i maj 1875 blivit tillerkänd 150 kr i årsarvode. Det dröjde inte länge förrän han ville ha ersättning för arbetet med den omsortering av post till olika poststationer, varom han inte hade varit medveten, när han accepterade att bli poststationsföreståndare. Han konstaterade i sitt brev att korrespondenterna blivit mycket belåtna med att Äsphult "blivit satt i livlig beröring med såväl Sösdala järnvägsstation, vilken är större delen av Gälds Härads utfartsväg å Järnbanan, som ock med staden Kristianstad å ena hållet och Linneröd och

Västra Vram å andra, varjämte en postförbindelse härifrån är öppnad på Södra Rörum och andra trakter i Frosta Härad".

Nyttillkomna poststationer i området hade medfört merarbete så att Löfdahls tjänstgöring nu krävde *"tjugo posters expedierande i veckan (då jag förut blott hade åtta), en tillökning som naturligtvis kräver mycken tid"*.

Löfdahl begärde höjning av årsarvodet till 300 kr men förbisåg att han hade ett kontrakt med tre månaders uppsägningstid. Poststyrelsens svar innehöll en erinran om detta och fordrade sålunda att Löfdahl sade upp sitt kontrakt. Han vågade uppenbarligen inte göra detta av risk för att befattningen vid det följaktliga ledigförklarandet skulle sökas av någon som begärde lägre arvode än han själv. Ett sådant steg vågade han emellertid sig på två år senare.

Han tyckte att han var orättvis behandlad i löneavseende vid jämförelse med kolleger i närområdet. Under föregivet intresse för postverkets ekonomi framhöll han i ett brev till poststyrelsen den 30 januari 1878 den stora omsättningen vid poststationen i Äsphult, medan den var mycket lägre i t ex Västra Vram. Han fortsatte:

"Detta oaktat uppbär stationsföreståndaren där 200 kronor, vilket rättvisligen kunde minskas med 50 kr eller komma att utgöra 150 kr, det arvode som jag för femdubbel tjänstgöring erhållit.

Vidare torde jag andraga att poststationen i Häglinge som blott ligger ½ mil från Sösdala och till vilken postbudet från Äsphult fram och åter passerar 8 gånger i veckan lämpligen skulle kunna indragas och lösväska begagnas. Vidare skulle postlinjen Södra Rörum - Äsphult utan olägenhet kunna indragas. Befolkningen i Södra Rörum har ock hos Poststyrelsen begärt detta, och de brev och tidningar som gå med denna post äro så få att de på hela året knappast ersätta kostnaden för en enda postdags brevbäring. - - - Om nu dessa indragningar ske, göres årligen en besparing på omkring 250 kronor. Däremot anhåller jag att få en tillökning av 100 kr. Skulle denna min begäran icke bifallas, nödsakas jag härmed uppsäga mitt kontrakt och anhåller ödmjukt att trenne månader härefter bliva från nämnda befattning entledigas".

Nu fanns den formella uppsägningen och poststyrelsen kunde utlysa befattningen ledig till ansökan. Rutinmässigt skrev poststyrelsen till länsstyrelsen den 4 februari 1878 och bad om förslag på en lämplig person som ville *"emot bestämda arvodet 150 kronor genom kontrakt åtaga sig poststationsföreståndarebefattningen"*.

Detta kom till Löfdahls kännedom. Denne skrev den 21 februari 1878 till poststyrelsen och återtog sin uppsägning. Som orsak uppgav han i sitt brev att *"korrespondenter i Äsphult och dess om-*

givning hört att jag uppsagt min befattning och haft den välviljan för mig att för året ifrån den 1 nästa maj till min lön bidraga med 50 kr". Formellt tecknade poststyrelsen nu ett nytt kontrakt med Löfdahl på samma belopp som förut, 150 kr per år.

Löfdahl fann sig sålunda till rätta i sin situation. Inte förrän med 1906 års ingång fick han en välförtjänt förbättring genom ett årligt tilläggsarvode på 65 kr, höjt till 100 kr från maj 1915. Från år 1913 fastställdes det fasta årsarvodet till 234 kr och från 1917 års ingång till 360 kr. Tilläggsarvodet var personligt, liksom den provisionersättning på 20 kr per år, som utgick från 1910 års ingång då systemet med procentuell ersättning för frimärksförsäljningen upphörde.

Löfdahl, som var född i augusti 1843, verkade som föreståndare för poststationen i Äsphult till och med juli 1921 och avgick sålunda först i sitt 78: levnadsår. Han fick dessförinnan uppleva övergången till ett annat lönesystem genom att anbudsförfarandet upphörde och man vågar tro att kan därefter kände sig mera nöjd.

Den 1 augusti 1921 tog Betty Olivia Löfdahl över befattningen, då 33 år gammal. Hon pensionerades den 1 september 1950 och Klara Elisabet Sand blev hennes efterträdare. När poststationen drogs in den 28 maj 1961, antogs hon till postbiträde i Linderöd. Därifrån utgick den lantbrevbärare, som genom utsträckning av sin linje också fick betjäna postkunderna i äsphultsområdet.

Lantbrevbäring hade inrättats tidigt i detta område på basis av ett av poststyrelsen godkänt förslag, som hade redovisats av länsstyrelsen i Kristianstad den 30 juli 1878. Enligt detta inrättades en 1,4 mil lång linje mellan Sösdala och Äsphult via Häglinge. Enligt förslaget skulle lantbrevbäraren avgå *"från Äsphult tisdagar och fredagar till Sösdala och återvända samma dagar, därunder post utväxlas inom Häglinge socken med sockenombudet, kopparslagaren G Sjöström i Häglinge, boende invid vägen, och inom Äsphults socken med poststationen därstädes"*.

Denna lantbrevbäring hann ändras åtskilliga gånger under de mer än åtta decennier som förflöt innan poststationen drogs in.

1875-05-01-1881-12-31

Träne

Poststyrelsens förut omtalade brev till länsstyrelsen i Kristianstad den 9 mars 1875 omfattade bland annat inrättande av en postlinje med sträckningen Vä-Skepparslöv-Träne-Djurröd Äsphult, närmare berörd under föregående avsnitt. Med maj månads ingång 1875 öppnades också en poststation i Träne med kontor Gustaf Fredrik Svensson som föreståndare. Hans årsarvode fastställdes till 150 kr.

Vid planering för lantbrevbäring inom området föreslog länsstyrelsen i ett brev till poststyrelsen den 16 juli 1878 organisationen av en lantbrevbäringslinje mellan Kristianstad och Träne på så sätt att linjen skulle sträckas "från Kristianstad över Marietorp, därifrån en dag-ligen befaren gångstig leder direkt på skolhuset i Skepparslöv, utgör genaste vägen till Träne 1,1 mil. Lantbrevbäraren avgår från Kristianstad onsdagar och lördagar till Träne och återvänder därifrån samma dagar, därunder post utväxlas med

kronolänsmannen i Vä distrikt, som är bosatt å Marietorp invid vägen, inom Skepparslövs socken med kyrkoherden, som är bosatt endast på kort avstånd från vägen och med kommunens ombud, skolläraren P Rydholm, boende invid föreslagna linjen, inom Träne socken med kyrkoherden och kommunens ombud, klockaren Svensson, vilka äro bosatta invid vägen".

Poststationen i Träne var föreslagen till indragning. Som ombud för utväxling av post mellan lantbrevbäraren och de personer som inte fick kontakt med denne under brevbringsturen föreslogs kantorn, vilken ju var poststationsföreståndare.

Kommunalstämman i Träne hade dessförinnan, liksom övriga kommunala myndigheter inom häradet, fått tillfälle att uttala sig om förslaget. En reproduktion av protokollet från sammanträdet den 31 mars 1878 återges nedan med fortsättning på nästa sida.

Utdrag af Protokollet, hållet vid Kommunalförsamling med Träne församling den 31 Mars 1878.

Stämman hade till i dag blefvit utlyst med anledning af handskrifvande Embetets Konjunktive, grundad på Kong. General Post Styrelsens Skrifvelse den 5 sist. Febr. angående indragning af Träne poststation, emot det att gångpost 2 gånger i

veckan skulle hit och tranföra post till och från Kristianstad, med skyldighet för socknen att utse lämplig person, som emottoge och aflämnade posten, tillika med ställe der denna utväxling borde ske.

Då nu denna angelägenhet fördragt, yttrades enhälligt den önskan, att nuvarande poststation fortfarande fingo bibehållas, helt enligt nuvarande post-Expeditionens intyg, antatt den hvarje kvarlåtlemnats överskott till postverket, men skulle detta ej beviljas, anlygs nuvarande post-Expeditionens Cantor Svensson i Träne, hvars bostad är belägen invid allmänna galan, till ett så bestäffadt ombud, emot en ersättning af 3 orö för hvarje inlemnadt bref, samt 20 öre för hvarje lednings exemplar, som af vederbörande inlemnare och prenumerant erlägges. Detta antagande gäller till nästa Åhr.

Som ofvån

J. Andersson

P. G. Kamellon, Nils Persson
Rätt utdraget; betygat.

J. Andersson

Som framgår av protokollet ville man bibehålla poststationen. Det anstånd man fick var dock kortvarigt, för med 1881 års utgång drogs poststationen in i samband med en ny omorganisation av postnätet i anslutning till att Gärds härads järnväg tagits i bruk för allmän trafik den 6 december 1881 på den 41 km långa sträckan mellan Karpalund och Degeberga (posthistorisk skrift 39).

45.

Kungörelse,

angående åtskilliga poststationers öppnande, indragning eller namnförändring.

Den 1 nästinstundande juli komma poststationer att öppnas
vid *Sörbygdén* i Jemtlands län,
vid *Pålstorp* i Elfsborgs län och
vid *Tings Nöbbelöv* i Kristianstads län.

Deremot komma vid innevarande månads utgång att indragas de nuvarande poststationerna

Wik i Gefleborgs län,
Häggeby i Upsala län,
Lunda i Södermanlands län,
Lerbäck och *Stjernfors* i Örebro län,
Bosebo i Jönköpings län,
Tjureda i Kronobergs län samt
Lyngsjö, *Wä* och *Östra Ljungby* i Kristianstads län.

Till undvikande af förvexling komma vid samma tid poststationerna *Rämensbruk* inom Wermlands län och *Spånga* inom Kalmar län att namnförändras; hvarefter den förra skall kallas *Näsrum* och den senare *Halvingeberg*. Stockholm, af Kongl. Generalpoststyrelsen, den 4 juni 1877.

WILHELM ROOS.*Axel Husberg.*

Tillkomsten av poststationen med namnet Tings Nöbbelöv vid samtidig indragning av poststationerna i Vä och Lyngsjö kungjordes på detta sätt i poststyrelsens cirkulär tillsammans med uppgifter om åtskilliga andra förändringar. Dessa förändrades till stor del av behovet att justera beslut som bl a rörde kronobrevbäringsreformen (vidstående sida).

1877-07-01--1925-06-30

Tings Nöbbelöv

Det torde inte vara fel att hävda att den poststation som vid halvårsskiftet 1877 öppnades i Nöbbelöv ungefär halvvägs mellan poststationerna i Vä och Lyngsjö kom till som en följd av önskemål om justering av postgången i Gärds härad, sådan den blivit i anslutning till att postverket tog över ansvaret för kronobrevbäringen. Förleden *Tings* blev nödvändig för att undvika förväxling med poststationen *Nöbbelöv*, vilken också låg i Kristianstads län men i simrishamnstrakten. Den fanns under perioden januari 1874 - mars 1879 (skrift 158, Kortlivade poststationer i sydöstra Skåne).

Man kan antyda att det inte minst var egna intressen som speglades i kronolänsman F W Wannholms brev till poststyrelsen den 30 december 1875. I en sex sidor lång skrivelse (dnr Tfk 1876:408, bilagd ärendet med dnr 2278/407) hävdade han, att den från maj 1875 inrättade nya postföringen bara var till fördel för ett fåtal korrespondenter. Han preciserade ett förslag till ändring som omfattade flera justeringar av linjernas dragning samt flyttning av poststationen i Äsphult till Rickarum. Han tillade att "*Linneröds poststation torde måhända indragas*" och kunde mellan raderna påskina behovet av en poststation i Ärröd. Där låg hans bostad.

Wannholms påverkan av omorganisationen spårar man ett helt år tidigare, dvs innan något beslut hade fattats. Det är nämligen hans handstil som formar ett brev till poststyrelsen den 2 januari 1875, undertecknat av honom själv i förening med ett 30-tal andra åbor i Ärröd. Det torde ha varit få av dem som egentligen kunde helt förstå vad de skrev under på. Wannholm hade tagit del av omorganisationsförslaget och lät dem biträda hans egna funderingar. Han hade noterat att den tänkta omorganisationen i stort sett skulle gå ut på att de 26 föreslagna nya poststationerna inom Gärds och Albo härader skulle förläggas till kyrkbyarna.

Nu lät han genom byborna uttrycka sin oro för att "kyrkobyprincipen" skulle medföra nackdelar för socknar, som hade bättre nytta av att få sin poststation på annan plats än i kyrkbyn. Han föreslog också en särskild åkande postlinje från Degeberga till Sösdala station vid södra stambanan, inrättande av poststationer i Ärröd och

och Rickarum samt slopande av förslaget om en poststation i Äsphult.

Från Häglingebor kom två månader senare ett brev med önskemål om utsträckning av den planerade postlinjen mellan Sösdala och Häglinge till Gärds Härad över Rickarum och Västra Vram till Degeberga.

Till de begärda justeringarna av förslaget anslöt sig postmästaren i Kristianstad i sitt remissyttrande den 7 april 1875. Länsstyrelsen tillstyrkte i sitt yttrande till poststyrelsen den 7 maj 1875. Då var omorganisationen redan genomförd (från den 1 maj 1875, som framgår av bl a detta häftes inledande avsnitt om kronobrevbäringsreformen). När framställningarna från Wannholm, åborna i Årröd och häglingeborna föredrogs i poststyrelsen, beslöts att frågan om de däri begärda förändringarna skulle vila tills vidare.

När frågan togs upp på nytt, hade poststyrelsen också att ta ställning till det brev från kronolänsmannen, som nämns i andra stycket på föregående sida. Då fanns också i det digra ärendet bland många andra handlingar ett brev från en riksdagsman i Everöd, daterat den 12 januari 1876, som bland annat föreslog indragning av poststationen i Lyngsjö och inrättande av en poststation i Nöbbelöv.

Postmästaren i Kristianstad lade synpunkter i ett långt brev till länsstyrelsen den 20 oktober 1876 och tillstyrkte indragning av poststationen i Lyngsjö samt flyttning av poststationen i Vä till Nöbbelöv. Han ansåg också att en poststation behövdes i Årröd samt föreslog en poststation i Träne samt flyttning av Äsphults poststation till Rickarum.

Länsstyrelsen redovisade ärendet till poststyrelsen den 20 november 1876. Litet senare tillförde kyrkoherde Trädgårdh i Äsphult ytterligare synpunkter. Han var också med på att en poststation skulle öppnas i Årröd men avstyrkte flyttning av poststationen i Äsphult till Rickarum.

Många andra synpunkter från olika håll bidrog till att föredraganden fick ett svårt arbete. På tre konceptlappar kan man följa hans tankar, sammanfattade med hans egen uppfattning om det huvudsakliga: *Postgången förändras på sätt som länsstyrelsen föreslagit. Poststationer inrättas i Årröd och Nöbbelöv. Poststationerna i Lyngsjö och Vä dras in. Länsstyrelsen tillfrågas om eventuell indragning av Linneröds poststation.*

Detta blev sammanfattningsvis också poststyrelsens beslut. Ett delbeslut var sålunda att en poststation öppnades med namnet Tings Nöbbelöv den 1 juli 1877.

Till föreståndare antogs skolläraren Gustaf Adolf Almquist med 150 kr i årsarvode. Skolan låg utmed en avstickare från stora landsvägen, vilket medförde avvikelse från postförarens ordinarie rutt. Detta blev upphov till en strid, där en grupp kämpade för att få poststationen flyttad och en för att ha den kvar i skolhuset.

Kristianstad—Esperöd.									
(Från den 2 juli 1877.)									
O. L.	—	9,0	f. m.	0,6	Kristianstads postkontor	M. F.	3,30	—	e. m.
O. L.	9,45	9,45	f. m.	0,4	Vä	M. F.	2,45	2,45	e. m.
O. L.	10,15	10,30	f. m.	0,5	Tings-Nöbbelöfs poststation	M. F.	2,0	2,15	e. m.
O. L.	11,15	11,30	f. m.	0,8	Esperöds poststation	M. F.	1,0	1,15	e. m.
O. L.	12,30	12,45	e. m.	0,8	Degeberga poststation	M. F.	11,45	12,0	midd.
O. L.	1,45	2,0	e. m.	0,7	Maglehems poststation	M. F.	10,30	10,45	f. m.
O. L.	3,0	3,15	e. m.	0,4	Brösarps poststation	M. F.	9,15	9,30	f. m.
O. L.	3,45	3,45	e. m.	0,6	Eljaröd	M. F.	8,45	8,45	f. m.
O. L.	4,30	4,45	e. m.	1,0	Fogeltofta poststation	M. F.	7,45	8,0	f. m.
O. L.	6,0	—	e. m.	5,8	Esperöds poststation	M. F.	—	6,30	f. m.

Detta är tidtabellen för de postförare som två dagar i veckan körde posten stafettleddes på den ca 6 mil långa sträckan mellan Kristianstad och Esperöd. Orter utan poststation anges i tidtabellen med petitstil, i detta fall Vä och Eljaröd. I Vä hade poststationen just dragits in och i Eljaröd öppnades inte någon sådan förrän den 1 maj 1896.

En dryg halvmil norr om Nöbbelöv ligger Vä, vars poststation drogs in. Postmästaren i Kristianstad hade i sin utredning använt vokabulären "flyttning av poststationen i Vä till Nöbbelöv", en uppfattning som också drevs av de klagande, vilka bidrog till att fylla dossieren om posten i Tings Nöbbelöv. Eftersom den nya poststationen fick ett annat namn än Vä, kan vi väl lämna ordet **flyttning** därhän.

Indragningen av poststationen i Vä hade en konsekvens som vi stöter på då och då i den svenska posthistorien. Vä var nämligen utgångspunkt för den postlinje som gick i en ring motsols över Skepparslöv, Träne, Djurröd, Äsphult, Linneröd, Västra Vram och Östra Vram till Lyngsjö strax söder om Nöbbelöv. Från Äsphult fanns dessutom en postlinje över Häglinge till Sösdala vid södra stambanan. Det var viktigt att postlinjen västerut från Vä fortsatte att fungera efter poststationens indragning.

Postföraren från Kristianstad medförde på sin färd söderut mot Esperöd också post som skulle gå vidare med sidolinjen från Vä. Denna post kunde inte lämnas vind för våg under den tid som förflöt mellan Kristianstadspostens ankomst till dess postföraren mot Äsphult och Sösdala gav sig av och tvärtom. I Vä behövdes en postvärdare som tog ansvar för transitposten under mellantiden.

I poststyrelsens beslut till postkontoret i Kristianstad finner man därför följande passus: "Till vårdare av posten under dess kvarliggning i Vä har K. Styrelsen antagit föreståndaren för den därstädes för närvarande befintliga poststation, kantorn Carl Petersson, mot en ersättning av 52 kronor per år, vilken ersättning postkontoret har att utbetala med en fjärdedel efter slutet av vart kvartal".

En tid efter omorganisationens genomförande skrev poststyrelsen till postkontoret i Kristianstad, att förre korpralen A Lundberg i Vä, som svarade för den första sträckan av postskjutsningen från Kristianstad mot Degeberga, hade gjort framställning om att få ersättning för avvikelser till Nöbbelövs skolhus eller att poststationen flyttades därifrån till lämplig plats vid den ordinarie skjutsvägen.

Postkontoret beordrades att fråga Lundberg om han var villig att skjutsa posten från huvudvägen till och från Tings Nöbbelövs poststation utan anspråk på ersättning eller om han föredrog att frånträda sin befattning som postförare.

Lundberg var uppenbart mån om att inte riskera att mista sitt kontrakt och gick med på att göra avvägen utan ändring i kontraktet. Detta trots påtryckningar från den falang som ville ha poststationen flyttad från skolhuset till en lämplig plats vid huvudvägen. Bland intressenterna i denna grupp fanns lanthandlaren C M Pettersson, som i ett brev den 16 juli 1877 erbjöd sig att överta poststationen om den flyttades till gästgivaregårdens närhet vid huvudvägen.

Att jag i ägarens namn af Handbuden och öla -
 i. l. l. H. Lundbergs utgift härifrån - inbets
 har påskådade Lagenhet för Post Station, samt till
 Gästgivarens Gården i Nöbbelöv - o. l. l. jag är
 villig att skjuta Post Kantar den Stödes i Nöbbelöv
 Jag belin därav Annodot warden härmed till
 ägarens l. l. Nöbbelöv 16 Jul: 1877

[Signature]
 Handbuden och öla

Egen handliga namnbeskrivningen
 Brevet med sig

Trängvilld Olofson
 Nöbbelöv

Hans Nilsson
 Åbo i 1877

Planerna för införande av lantbrevbäring, vilka gjordes upp under loppet av 1878, omfattade vissa förändringar av postlinjerna eller i några fall blott utbyte av postföring mot lantbrevbäring. De redovisades i ett omfattande brev från poststyrelsen till postkontoret i Kristianstad den 30 juli 1878 och inbegrep bl a en lantbrevbäringslinje på 2,2 mil från Tings Nöbbelöv till Äsphult via Västra Vram och Ärröd. Där hade länsman Wannholm lyckats utverka inrättandet av sin egen poststation från den 1 oktober 1877 på bekostnad av den samtidigt indragna poststationen i Linneröd.

Förslaget om denna linje formulerades på detta sätt: "Lantbrevbäraren avgår från Tings Nöbbelöv onsdagar och lördagar till Äsphult och återvänder därifrån måndagar och fredagar. Som några kommunalombud på denna linje icke blivit utsedda behöver någon post icke utväxlas utom på poststationerna". Detta betyder i praktiken, att "lantbrevbäraren" bara fungerade som postförare.

Den heta frågan om lämpligaste platsen för poststationen Tings Nöbbelöv fick sin lösning utan fortsatt strid genom att poststationsföreståndare G Almqvist sade upp sig i ett brev till poststyrelsen den 15 september 1879. Han hade fått skollärebefattningen i Hovby i Åsums socken för tillträde den 1 januari 1880.

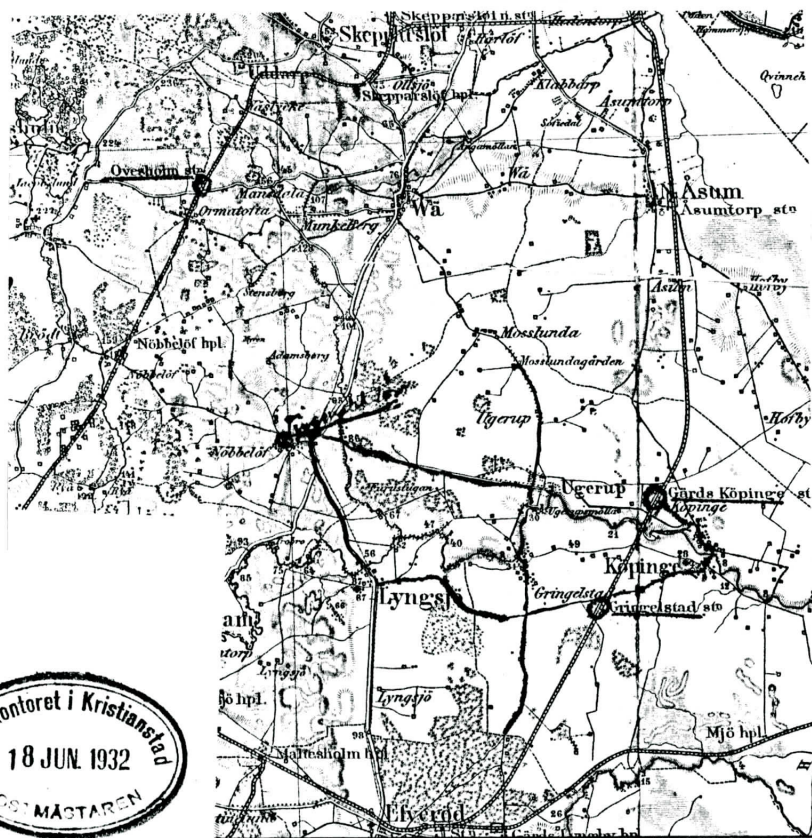
Ny poststationsföreståndare för Tings Nöbbelöv blev då handlanden Gustaf Jönsson med oförändrat årsarvode, 150 kr. Enligt postmästare P Svenssons brev till poststyrelsen den 14 oktober 1879 var Jönsson "boende vid allmänna landsvägen nära intill Nöbbelövs gästgivaregård". Efter 1880 års ingång behövde postföraren inte göra någon avväg till skolhuset i Nöbbelöv, men det blev en återgång till det ursprungliga redan följande år, då skolläraryn Jöns Nilsson Cederkrantz utsågs till Gustaf Jönssons efterträdare, nu med ett till 140 kr minskat årsarvode.

Cederkrantz avled den 14 november 1909. Efter ett kort vikariat anställdes som ordinarie föreståndare handlanden Gustaf Trulsson Holmqvist med ett till 50 kr sänkt årligt arvode. Han fick detta höjt till 100 kr från november 1915.

Efter tio år fick han uppleva poststationens indragning med juni månads utgång 1925. Protester och andra skrivelser i anledning av denna rationalisering omfattar ett 20-tal sidor i arkivet. Poststyrelsen vidhöll emellertid beslutet om indragning.

Mot slutet av 1920-talet började s k postombud inrättas, till en början kallade stationära lantbrevbärare. I ett brev i januari 1933 erbjöd sig handlanden Gösta Holmqvist att i sin "handelsbutik och därtill hörande lägenhet i Tingsnöbbelövs by fungera som postombud mot en ersättning av 15 kr per månad räknat".

Detta var en naturlig följd av en misslyckad framställning från ortsborna om att få en ny poststation. De betjänades då med lantbrevbäring från Gärd's Köpinge. Efter postmästarens utredning biföll poststyrelsen framställningen och Holmqvist antogs till postombud. Hans ersättning på 15 kr per månad höjdes från juni 1945 till 30 kr. Han fick uppleva postombudets indragning med november månads utgång 1962, då det fåtal hushåll, som använt sig av postombudets service, utan svårighet kunde inlemmas i lantbrevbäringen. Denna form för postförmedling hade blivit mera effektiv genom att lantbrevbärarna efter hand fick större befogenheter.

Detta kartklipp bifogades postmästarens utredning om inrättande av postombudet Tings Nöbbelöv.

1902-07-01--1956-03-31
sedan Ovesholm POB 1

Djurröd

Nio dagar efter genomförandet av kronobrevbäringsreformen i vad den avsåg Gärd's och Albo härader hölls en kommunalstämma med Djurröds församling den 9 maj 1875. Med hänvisning bl a till att andra likvärdiga socknar fått poststationer "beslöt stämman att hos Kungl. Generalpoststyrelsen genom ansökan anhålla, att Styrelsen täcktes öppna en poststation snarast möjligt i Djurröds kyrkoby".

Ansökan daterades den 10 maj och föranledde poststyrelsen att göra en förfrågan hos länsstyrelsen i Kristianstad. Därifrån kontaktades kronofogden som inte ansåg någon poststation behövlig. Utredningen hade dragit ut på tiden men efter länsstyrelsens besked att inrättande av en poststation i Djurröd kunde "utan olägenhet tills vidare anstå" ansåg poststyrelsen vid föredragning den 27 september 1875, att ansökan inte borde till vidare åtgärd föranleda.

Den passerande postföraren fick lämna och ta emot vanlig post. Den 31 mars 1878 hölls en kommunalstämma i anslutning till länsstyrelsens förfrågan till samtliga kommuner om utseende av kommunombud som förmedlingslänkar mellan de blivande lantbrevbärarna och de postkunder som inte kunde få direktkontakt med dem. Något sådant ombud ville stämman inte utse eftersom den planerade lantbrevbäringslinjen inte skulle nå fram till Djurröd. Kommunen hade ett halvår tidigare fått en poststation i Årröd i dess södra utkant men den var till föga nytta för majoriteten av sockenborna. En upprepad framställning till poststyrelsen den 29 oktober 1878 från ett stort antal sockenbor om att få lantbrevbäring fram till Djurröd bilades det stora ärendet om organisation av lantbrevbäring när denna skulle införas följande år.

Kommunen lyckades senare få önskan om en poststation i kyrkbyn uppfylld. En efter kommunalstämman den 31 december 1901 gjord framställning till poststyrelsen remitterades från Stockholm till postinspektionen i Malmö. Där ansåg man "särskilt med hänsyn till det ej obetydliga avståndet från Djurröd till Ovesholm, 1,0 nymil, den ifrågasatta poststationen vara av behovet påkallad".

Poststyrelsen beslöt den 17 juni att en poststation skulle öppnas i Djurröd den 1 juli 1902 med handlanden Martin Julius Karlsson som föreståndare. Hans årsarvode blev 75 kr. Befattningen överogs den 1 juli 1905 av folkskollärare Josef Holmqvist med ett till 150 kr höjt årsarvode. Detta ökades i etapper och uppgick från oktober 1916 till 300 kr (dnr 1 b 3086/15).

Den 1 juli 1919 övertog handlanden Anton Larsson poststationen. I längden gick det inte så bra för honom och fröken Hanna Svensson Erlandh fick hastigt ta över i december 1928. Hon fick förflyttning till Norra Rörum den 1 september 1931 efter ett inhoppsom tf poststationsföreståndare i Broakulla under tiden 4 juni - 13 augusti 1931.

Hennes efterträdare i Djurröd blev handlanden Karl Edvin Månsson. Han följdes den 1 juni 1941 av fröken Hanna Botilda Månsson, som fick uppleva poststationens indragning med mars månads utgång 1956. Den ersättande lantbrevbäraren förstärktes med ett postombud i Djurröd, vilket på grund av minskad användning kunde avvecklas med utgången av augusti 1954.

222, II.			
Ovesholm—Djurröd.			
(Från den 1 juli 1902.)			
—	11,0	0,3	Ovesholms poststation
		0,7	Träne kyrkoby
2,0	—	1,0	Djurröds poststation (kyrkoby)
			Postföringen å linien ombesörjes af lantbrevbärare.
			M. T. O. Th. F. L. 9,30 —
			M. T. O. Th. F. L. — 7,0

Detta är den tidtabell som lantbrevbäraren tillämpade för postföringen till Djurröd, när poststationen inrättades där vid halvårsskiftet 1902

Illustrationen till höger avser nästa avsnitt

Den järnväg som utgick från Tollarp, korsade järnvägen mellan Kristianstad och Degeberga i Everöd och fortsatte österut till Åhus. Posttidtabellen för trafiken på denna ändrades vid tillkomsten av poststationen i Östra Vram så som framgår av illustrationen till höger. I Lyngsjö var järnvägsstationen formellt förenad med poststationen men den sköttes på ett säregt sätt (citat i fjärde stycket på sid 26). Ett närmare skärskådande av illustrationen, som bilades ärendet om en poststation i Östra Vram, avslöjar att ordet *Lyngsjö* har strukits och ersatts med orden *Östra Vram* med tillägget (*ej f*). Denna beteckning, tolkad "ej förenad", användes i tidtabellen för poststationer som inte var förenade med järnvägsstationer.

27, II.			
Tollarp—Åhus.			
<i>(Såsom den var 1903)</i>			
8 ⁴⁰		Kristianstad	6 ²
		Esbof	3 ⁴⁰
Fk. ¹ Brl.			
Tåg 27.	Km.		
10 ¹⁰	—	Tollarp 25	2 ⁵
10 ²⁰	3 ⁴	Lyngsjö <i>Östra Vram</i>	12 ⁵⁵
10 ⁴⁰	9	Efveröd 27	1 ³⁵
10 ⁵⁵	—	Efveröd	1 ²⁵
11 ²⁵	18	Ripa (ej f.)	12 ⁵⁵
11 ⁴⁰	23	Åhus 28	12 ⁴⁰
		Tåg 30.	
		Fk. ¹ Brl.	

¹⁾ Mellan Tollarp, Lyngsjö och Efveröd samt mellan Efveröd, Ripa och Åhus.

Östra Vram

1903-05-01—1946-06-30

Efter kommunalstämman den 28 december 1893 i Östra Vrams sockens skola gjordes den 18 januari 1894 en framställning till poststyrelsen om att få en poststation "*helst vid nuvarande järnvägsstation*".

Den 6 december 1881 hade järnvägen mellan Karpalund och Degeberga via Tollarp-Efveröd tagits i bruk för allmän trafik. Det fanns då spårförbindelse mellan Tollarp och Efveröd förbi Östra Vram och Hommentorp i Lyngsjö socken. För den järnvägsintresserade kan kort nämnas, att trafiken på den sju km långa delsträckan mellan Tollarp och Efveröd upphörde den 1 juli 1936. Under 20 år därefter förekom dock godstrafik mellan Tollarp och Östra Vram.

Framställningen från kommunalstämman om en poststation remitterades till postinspektören i Malmö, som i sin tur infordrade yttranden av postmästaren i Kristianstad och poststationsföreståndarna i Tings Nöbbelöv och Tollarp. Båda de sistnämnda ansåg att församlingsborna hade tillräcklig postservice genom att anlita den passerande postföraren mellan Tollarp och Tings Nöbbelöv fyra dagar i veckan. Poststationsföreståndare Bengt Svensson i Tollarp som också var stationsmästare vid järnvägsstationen i Tollarp framhöll i sitt yttrande den 9 februari 1894 bl a risken att en poststation i Östra Vram skulle kunna medföra "*att inkomsten vid sistnämnda station bleve minskning vid Lyngsjö och Tings Nöbbelöv*".

Samma farhåga kunde man spåra i yttrandet den 5 februari 1894 av poststationsföreståndare Jöns Nilsson Cederkrantz i Tings Nöbbelöv. Postmästare Per Svenson i Kristianstad skrev bl a följande i sitt svar till postinspektionen:

"På obetydligt avstånd från Östra Vram finnes ej mindre än tre poststationer, nämligen i Lyngsjö, Tings Nöbbelöv och Tollarp, vadan orten ej med skäl kan sägas vara vanlottad i postväg. En poststation i Östra Vram skulle antagligen giva en klen inkomst åt postverket. Järnvägsstationen därstädes är obetydlig, något som synes bäst framgå därav, att där varken finnes stationsföreståndare eller bostad för sådan, utan betjänas Östra Vrams station av stationsföreståndaren i Lyngsjö. En förenad post- och järnvägsstation kan alltså under nuvarande förhållanden ej ifrågakomma där".

Det var sålunda bäddat för avslag och poststyrelsen biföll vid föredragningen den 28 mars 1894 postinspektionens förslag att den gjorda framställningen inte skulle föranleda någon åtgärd.

En ny framställning kom till poststyrelsen den 2 juli 1902, underskriven av ett stort antal personer i Östra Vram och Hommentorp. Däri framhölls det *"långa avståndet av ca 4 km från Östra Vrams bysamhälle till närmaste användbara poststation, Tollarp"*.

Men formellt fanns det en poststation på närmare håll, den med namnet Lyngsjö. Den hade öppnats med namnet Hommentorp vid 1882 års ingång men fick namnet Lyngsjö den 15 maj 1883, trots att den låg ganska långt från Lyngsjö samhälle. Ur framställningen från Östra Vrams representanter finner jag anledning citera detta:

"Att Lyngsjö poststation, belägen i Hommentorps byområde å Östra Skånes järnväg, därifrån vi förr till största delen hade vår postbefordran, numera icke längre fyller sin uppgift såsom poststation, emedan järnvägsstyrelsen förändrat denna järnvägsstation till vaktstuga med skyldighet för banvakten, som förestår poststationen, att tjänstgöra vid Maltesholms anhaltstation omkr 3 km från Lyngsjö, vid vilken anhaltstation han i tågets godsfincka uttager och inlägger postväskan och vid lägligt tillfälle mellan tågtiderna, som inträffa olika på grund av extratåg, hemför den och avhämtar ny. Denna poststation har på grund av detta förfaringssätt och dess ytterst olämpliga läge för allmänna befolkningen i orten ingen betydelse och kunde därför utan saknad indragas".

Indragningsförslaget tog man fasta på men också förslaget om en poststation i Östra Vram. I kombination med ändrad postföring kom denna till, sedan ärendet färdigbehandlats och poststyrelsen hade beslutat för tillämpning från den 1 maj 1903.

Till föreståndare för den nya poststationen antogs folkskolläraren J Nils Nihlén med 200 kr i årsarvode. Detta förhöjdes till 250 kr den 1 april 1906 och från 1910 års ingång utgick till Nihlén personligen 20 kr som schablonmässig provisionsersättning. Tidigare fick poststationsföreståndare procentuell ersättning för försålda frimärken.

Den 1 oktober 1915 övertog handlanden Ola Andersson poststationen, nu med ett till 300 kr höjt årsarvode. Han avled den 18 augusti 1945 och hans dotter Emmy Amalia Andersson vikarierade tills poststationen ersattes med lantbrevbäring med juli månads ingång 1946.

1910-02-01--1968-04-30

Östra Sönnarslöv

I ett brev till poststyrelsen, daterat den 29 maj 1905, gjorde direktören jämte andra funktionärer i Maltesholms Cementaktiebolag tillsammans med några andra personer framställning om att få daglig postgång mellan Everöd och Östra Sönnarslöv och en poststation i Östra Sönnarslöv. (Där hade funnits en med namnet Gärds Sönnarslöv 1875-1877. Se sid 7 - 10 i denna skrift). Efter utredning hemställde postinspektionen att framställningen inte skulle föranleda vidare åtgärd. Vid föredragning den 29 augusti 1905 ansåg poststyrelsen i enlighet därmed att framställningen inte borde bifallas.

Maltesholms Cementbolag var efter avslaget tveksamt i frågan om att hjälpa till med befordring av den privata posten, något som invånarna hade haft nytta av under flera år. Den 5 juli 1909 vände ett antal privatpersoner sig i ett brev till poststyrelsen med anhållan att få en poststation i Östra Sönnarslöv.

Vid den följande remissbehandlingen tillstyrkte postinspektionen i Malmö och tecknade ett förslagskontrakt med fröken Johanna Maria Wiberg om att handha en poststation med 100 kronor i årsarvode åtminstone intill 1911 års slut. Postinspektionen föreslog att poststationen skulle inrättas snarast möjligt och få namnet Maltesberg. Detta baserades på en felskrivning av bolagets önskemål.

Poststyrelsen ansåg namnet vara mindre lämpligt och efter kontakt med postdirektionen (som beteckningen var från 1910 års ingång) fastställdes namnet till Östra Sönnarslöv. Poststationen öppnades den 1 februari 1910 och postbefordran fullgjordes dagligen på grund av cementbolagets löfte att bidra till kostnaderna.

Johanna Maria Wiberg fick årsarvodet höjt till 240 kr från november 1915 och efter hand ytterligare löneförbättring. Efter hennes död i februari 1921 tillträdde Hilda Ekberg, följd den 1 juni 1948 av Elsie Maria Henriksson. I augusti 1962 tog fru Marta Linnéa Persson över och fick uppleva poststationens indragning med maj månads utgång 1968.

På de sista sidorna återges förminskade reproduktioner av handlingar ur dossieren om poststationens tillkomst. I beslutspåskriften på sid 29 saknar man möjligen uppgift om skälet till att *"benämningen Maltesberg syntes Generalpoststyrelsen mindre lämplig"*. Detta var en lapsus. Bolaget hade föreslagit *Maltesholm* (sista omslagssidan, medan postdirektionen skrivit *Maltesberg* (sid 28).

Inställningsförslaget om: Egerid och poststationen Kristianstad tillhöriga poststationen Östra Sönnarslöfs kyrksby.

Det är afseende kringens af omkring 1/2 km. ligger Kattebølhus och för tillräckning af cement och gåningsbruk, uppskattade omkring 250 personer. Konserpenterna, som skulle betjäna sig af poststationen, beräknas till omkring 500 personer. Den person, som nu omhändertagar posten i platsen, aflyttar fraktkontoret för minst 500 kronor om året. Jag har funnit, att posten dit är ganska betydande, oafsett kretsens post. Därför och då afseende till närmaste poststation, Skarv, utgör omkring 6 km., synes skiljeförslaget för en poststation i platsen.

Den som nämns Maria Wiberg bor i bifogade försöksberättelse itygligt sig att kringens poststationen återställas intill 1911 äro slut med 100 kronor i årsafgift. Någon särskild kostnad för postföringen uppkommer ej, då poststationen skulle bli belägen i kringens Egerid-Skarv.

Kemilidens utseende, att poststationen af första klassen med benämning Kattebølhus och lyft och under postkontoret Kristianstad med enarett möjligt märkas i Östra Sönnarslöfs kyrksby som Kristianstad lön att kringens af första Wiberg.

Förslagsställare finner sig invidt med postinspektörens den 6402 (kontaktanspråkning Egerid-Skarv).

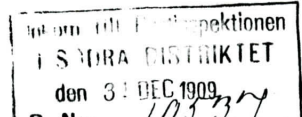
En förtydlig för första Wiberg bifogas; uti utskick 3

662
94

Charmanth

Kungl. Generalpoststyrelsen.
Trafikdelens.

II. 1677 10 den 22 Jan

agm. i Kungl.

Generalpoststyrelsen och exp. (K. S. D.) skrift
tillmänt i Kristianstad

Kungl. Generalpoststyrelsen

JANUARI 1910

1909 den 28 december ann. i Kungl. Generalpoststyrelsen och jamm Generalpoststyrelsen skäligt besluta, att vid bifogade, som sedermera komma att bestämmas, poststation skulle inrättas inom Östra Sönnarslöfs kyrksby invid postföringslinjen Egerid-Skarv. I samförstått och af postinspektören i Södra distriktet för ifrågasvarande poststation förslagen benämningen Kattebølhus syns Generalpoststyrelsen mindre lämplig, skall dock revideras åter till Generalpostinspektör med uppdrag att till Generalpoststyrelsen inkomma med förslag till annat namn i poststationen i fråga. Stockholm, som gran.

9/10
Egerid
Skarv
Östra Sönnarslöf

Be officio,
Alfred Viberg

Äter-

ställes vid sammanst med kringens, att poststationen måtte benämnas Östra Sönnarslöf, hvilket namn nu förordas af postmästaren, kronslänsmanen, pastorsämbetet m. fl.

För postdirektören

A. Bollesjö